

[Inger Merete Nordentoft.]

gøre opmærksom på, hvad jeg udtalte, da vi den 16. februar 1946 behandlede lovforslaget om friskoler m. v. Jeg sagde dengang, at jeg ville understrege, at vi ikke ønsker at henvise alle børn til den offentlige skole, hvis deres forældre mener, at de har tvingende ideologiske grunde til at holde børnene borte fra den. Det standpunkt står jeg fast på endnu, men det, det her drejer sig om, er, at man har givet en forældre-kreds med 13 elever en skole til 70 eller flere elever, og så kan det ikke nytte noget, at man kommer og siger, at det er deres gode ret.

Det er rigtigt, at forholdene i en grænseegn er vanskelige. De er nemmest for dem, der har en bevidst national holdning, de er nemmest for de bevidste hjemmetyskere og for de bevidste danskere; men mellem disse to grupper findes der et lag — hvoraf nogle ifølge oprindelse hører til hjemmetyskerne, andre til danskerne —, som ikke er sig deres nationale holdning bevidst. Dette lag har skilt sig ud i Tinglev, idet der kun meldte sig 15 børn til skolen. Derved har dette lag vist, at nu da de havde fået deres børn i dansk skole, ønskede de at beholde deres børn i dansk skole. I det øjeblik den danske stat så siger: kære hjemmetyskere, her har I til jeres 15 børn en skole, hvori I kan have det firedobbelte antal, begår man uret mod dette mellemlag, mod dem, der ikke har nogen udpræget national holdning — for der er dog vel ingen her, der mener, at man gavner de mennesker ved at drive dem ind i de bevidste hjemmetyskeres rækker. Og det er det, man gør ved den holdning, man har indtaget i dette spørgsmål. Havde der været 60 børn, der havde ønsket at komme i tysk skole, skulle jeg ikke have sagt et ord til, at man havde givet dem denne skole, ej heller hvis der havde været, skal vi sige 40, men der var kun 15. Så siger man, at der kan blive flere børn. Ja, det understøtter man, men det er ikke at gavne de mennesker.

Man misforstår også stillingen med hensyn til børn, der under pres kommer i disse skoler. Det er netop ikke forældrene, der så råder over børnene. Det udtrykte det ærede medlem hr. Frede Nielsen den 28. juni 1946 på følgende måde — jeg beder om formandens tilladelse til at citere —:

„Det har været sådan, at de mere velstående tyskere i betydeligt tal har trukket deres børn ud af de tyske skoler og sat dem i danske skoler, hvorfra de kunne gå ud med en eksamen. Tilbage blev børnene fra hjem med tysksindede

eller nationalt blakkede forældre, der stod i et vist erhvervsmæssigt forhold til de tyske arbejdsgivere, og som ofte under tryk lod deres børn gå i den tyske skole. Overfor eventuelle betænkeligheder kunne arbejdsgiverne henvise til, at de tysksprogede skoler dog var den danske stats og de danske kommuners. Det var bl. a. dette forhold, en af talerne fra deputationen i Tønder hentydede til, da han i udvalget sagde: „Forældrene skal have den primære ret over børnene.“ Ved opretholdelsen af de tysksprogede offentlige skoler vanskeliggør vi stillingen for mange af de småkårsfolk, hvis nationale overbevisning ikke er helt klar, men som helst lod børnene gå i dansk skole, men hvis afhængighedsforhold af de tyske arbejdsgivere lægger et tryk på dem, som de bliver et offer for.“

Trykket kommer ikke fra børnene til forældrene, men det kommer, som det ærede medlem hr. Frede Nielsen klart sagde det for 5 år siden, fra udenforstående til forældrene og gør, at forældrene sætter deres børn i en skole, hvor de helst ikke ville have dem.

Så taler man om en vis gensidighed, og det synes jeg også, der bør være, men der er dog ingen af os, der ønsker, at tyskerne skal stille en skole til rådighed for danskerne i Sydslesvig, der er fire gange så stor som den, man har behov for. Og det er netop det, man har gjort, til trods for at man havde en bygning til rådighed, der lige præcist passede til det antal børn, der var.

Det er rigtigt, at 28,6 pct. af vælgerne i Tinglev stemte tysk, men de har alligevel vist, at de helst vil have deres børn i danske skoler, for de er klar over, at deres børn fremtidig skal leve i den danske stat. De har opgivet drømmen om det tyske storrige.

Nu fortæller det ærede medlem hr. Frede Nielsen, at der allerede flyder penge sydfra op til hjemmetyskerne, og hvis de ikke havde fået den bygning, skulle de nok selv for disse penge have skaffet sig en anden. Det er muligt, men jeg kan ikke se, man havde begået nogen uret mod dem ved at give dem rektorboligen, der passer fortrinligt til en skole for dette antal børn. Jeg vil sige, at en hvilken som helst friskole i en hvilken som helst anden egn i Danmark ville have været mere end himmelhenrykt over at få en bygning som den tyske rektorbolig, hvis den kun havde 13—15 børn. Jeg tror, man handler forkert ved ikke at støtte de vankelmødige i at blive danske, men i stedet for lægger et vist pres på dem til at blive tyske. Man er så ædel, at man er lige